

FRA pressiteade
Viin, 28. märts 2018

IT: õiguste kaitse või õiguste rikkumine?

IT-süsteemid saavad aidata leida teadmata kadunud migrantidest lapsi ja võidelda identiteedivarguste vastu. Kuid infotehnoloogia kujutab endast ka olulist riski eriti olukorras, kus ei järgita inimeste põhiõigusi. Näiteks võib nii tekkida oht kohelda taotlejaid varjupaigamenetluses ebaõiglaselt. Nii leiab Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet oma uues aruandes. Et ametiasutused kasutavad IT-süsteeme üha rohkem, soovitatakse aruandes, kuidas inimeste õigusi paremini kaitsta.

„IT suurendab tõhusust, kuid milliseid riske tekitab see põhiõigustele?“ küsib FRA direktor [Michael O’Flaherty](#). „See küsimus, mida esitatakse sageli, kuid mida harva põhjalikult uuritakse, vajab suuremat tähelepanu, tagamaks et Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigusi ka tegelikult austataks. Sobivad kaitsemeetmed aitavad vähendada õiguste rikkumist ja luua usaldust IT-süsteemide laialdasema kasutamise suhtes parema julgeoleku tagamiseks ja rändevoogude lihtsustamiseks.“

Et IT-süsteeme kasutatakse üha rohkem rände- ja julgeolekuvaldkondades, siis uuriti aruandes „[Under watchful eyes – biometrics, EU IT-systems and fundamental rights](#)“ („Uuriva pilgu all – biomeetrilised andmed, ELi IT-süsteemid ja põhiõigused“) nende süsteemide mõju. Selles aruandes vaadeldakse ka viise, kuidas veelgi paremini kaitsta inimeste põhiõigusi:

- Ligikaudu 50% FRA küsitletud Euroopa piirivalve- ja konsulaarametnikest vastas, et nende IT-süsteemides on andmesisestusvigu, mis võivad tekkida näpuvigade, valesti mõistmise või sõrmejälgede segimineku tõttu. See näitab, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peaksid tõhustama kvaliteedikontrolli. Nad peaksid samuti tagama, et inimesed teaks, miks nende andmeid kogutakse ja kuidas ebaõigeid isikuandmeid lihtsasti parandada või kustutada saab.
- Võib juhtuda, et andmeid häkitakse, et repressiivsetel režiimidel võib tekkida juurdepääs varjupaika otsivate inimeste andmetele ja teatud tüüpi andmed laste kohta võivad neid mõjutada veel täiskasvanueaski. Sellised probleemid nõuavad tugevaid kaitsemeetmeid andmetele juurdepääsu reguleerimise ja andmekasutuse seire meetodite osas

Kuid IT-süsteemidel on ka oma hea pale. Nende abil on ligikaudu kolmandik piirivalveametnikest üles leidnud kadunuks märgitud lapsi. See näitab, kuidas IT-süsteemid saavad edukalt aidata leida kadunud ja inimkaubanduse ohvriks langenud lapsi. IT-süsteemide abil saab ka näiteks edastada teavet reisidokumentideta saabunud isikute kohta, kui nad on juba süsteemis. Sel moel saab tagada, et inimestele ei keelduta läbipääsu andmisest ebaseaduslikult.

Lisateavet saab [küsimuste ja vastuste jaotisest](#) ja/või aadressilt:

media@fra.europa.eu / tel: +43 1 580 30 642

Märkused toimetajatele

- Euroopa Liidul on juba suuremahulised piirihalduse IT-süsteemid ([viisainfosüsteem](#), [Schengeni infosüsteem](#) ja [Eurodac-süsteem varjupaigataotlejate tuvastamiseks](#)) ja

kavas on luua neid veel. Kavas on muuta olemasolevad ja tulevased IT-süsteemid andmevahetuse eesmärgil koostoimivaks.